ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 7ης Δεκεμβρίου 1989 *

Στην υπόθεση C-136/88,

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την Edwige Belliard, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και από τον Marc Giacomini, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στο ίδιο υπουργείο, με τόπο επιδόσεων τη γαλλική πρεσβεία στο Λουξεμβούργο, 9, boulevard du Prince-Henri,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον Patrick Hetsch, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

υποστηριζόμενης από το

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τον Javier Conde de Saro, γενικό διευθυντή συντονισμού νομικών και θεσμικών κοινοτικών ζητημάτων και τον Rafael García-Valdecasas y Fernández, προϊστάμενο της νομικής υπηρεσίας επιφορτισμένο με την εκπροσώπηση της ισπανικής κυβερνήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την ισπανική πρεσβεία, 4-6, boulevard E.-Servais,

παρεμβαίνον,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση του κανονισμού 530/88 της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 1988, για την απόσυρση των πρώιμων πατατών από τον πίνακα των προϊόντων που υπόκεινται στο συμπληρωματικό μηχανισμό στις συναλλαγές (ΕΕ L 53, σ. 71),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο, K. N. Κακούρη, F. A. Schockweiler και M. Zuleeg, προέδρους τμήματος, T. Koopmans, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse και M. Díez de Velasco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesauro
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 21ης Σεπτεμβρίου 1989,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Νοεμβρίου 1989,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 17 Μαΐου 1988, η Γαλλική Δημοκρατία ζητεί, δυνάμει του άρθρου 173, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, την ακύρωση του κανονισμού 530/88 της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 1988, για την απόσυρση των πρώιμων πατατών από τον πίνακα των προϊόντων που υπόκεινται στο συμπληρωματικό μηχανισμό στις συναλλαγές (ΕΕ L 53, σ. 71).

2 Ο συμπληρωματικός μηχανισμός στις συναλλαγές (στο εξής: ΣΜΣ) θεσπίστηκε με το άρθρο 81 της πράξης για τους όρους προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και για τις προσαρμογές των Συνθηκών (στο εξής: πράξη προσχωρήσεως). Ο ΣΜΣ αποβλέπει στο να καταστήσει δυνατό το αρμονικό και βαθμιαίο άνοιγμα της αγοράς μεταξύ των δύο προσχωρούντων κρατών και των δέκα άλλων κρατών μελών, με την επιτήρηση στην εξέλιξη των συναλλαγών και, ενδεχομένως, με τη θέσπιση μέτρων σχετικών με τις συναλλαγές. Όσον αφορά τις εισαγωγές, στην Κοινότητα των Δέκα, προϊόντων καταγωγής Ισπανίας, ο ΣΜΣ εφαρμόζεται στα προϊόντα του αμπελοοινικού τομέα, στις πρώιμες πατάτες και, από 1ης Ιανουαρίου 1990, στα οπωροκηπευτικά.

3 Τα προϊόντα του αμπελοοινικού τομέα και οι πρώιμες πατάτες μπορούν να αποσυρθούν από τον πίνακα των προϊόντων τα οποία υπόκεινται στον ΣΜΣ κατά την έναρξη του δεύτερου έτους μετά την προσχώρηση και κατά την έναρξη καθενός από τα επόμενα έτη. Το άρθρο 81, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχωρήσεως αναφέρει σχετικώς ότι θα ληφθεί, ιδίως, υπόψη η κατάσταση στο επίπεδο των διαρθρώσεων της παραγωγής και της εμπορίας των προϊόντων αυτών.

4 Η απόφαση για την απόσυρση λαμβάνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 82 της πράξης προσχωρήσεως. Η Επιτροπή μπορεί να λάβει μια τέτοια απόφαση εφόσον αυτή είναι σύμφωνη με τη γνώμη μιας επιτροπής ad hoc, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής· η επιτροπή αυτή αποφαίνεται με ειδική πλειοψηφία, με στάθμιση των ψήφων των κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο 148, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ.

5 Με τον κανονισμό 530/88, που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας διαφοράς, αποσύρθηκαν οι πρώιμες πατάτες από τον πίνακα των προϊόντων τα οποία υπόκεινται στον ΣΜΣ. Σύμφωνα με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, τα μέτρα που προβλέπονται σ' αυτόν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ad hoc ΣΜΣ.

6 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικά τα περιστατικά της διαφοράς, η εξέλιξη της διαδικασίας, καθώς και τα αιτήματα, οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

7 Η γαλλική κυβέρνηση προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως που αντλεί, αντιστοίχως, από την αναρμοδιότητα της Επιτροπής, την παράβαση ουσιωδών τύπων, την καταστρατήγηση της διαδικασίας και, επικουρικώς, από πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση. Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως στηρίζεται στην αναρμοδιότητα της Επιτροπής να εκδώσει τον επίδικο κανονισμό ελλείψει γνώμης της επιτροπής ad hoc η οποία να έχει συσταθεί προσηκόντως· οι τρεις άλλοι λόγοι ακυρώσεως βασίζονται στον ισχυρισμό ότι, στην πράξη, η Επιτροπή υποκατέστησε με τη διαβούλευση της επιτροπής διαχειρίσεως στον τομέα του οικείου προϊόντος τη διαβούλευση της επιτροπής ad hoc

η οποία ανταποκρίνεται στα κριτήρια που θέτει η πράξη προσχωρήσεως. Επιβάλλεται πρωτίστως να εξεταστεί ο τελευταίος αυτός ισχυρισμός.

α) Επί της υποκαταστάσεως της επιτροπής ad hoc με την επιτροπή διαχειρίσεως

8 Η γαλλική κυβέρνηση υπογραμμίζει, προκαταρκτικά, ότι η επιτροπή ad hoc, συσταθείσα με την πράξη προσχωρήσεως προκειμένου να εξασφαλίσει ότι η μετάβαση προς την πλήρη πραγματοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγροτικών προϊόντων είναι προοδευτική και ισόρροπη, έχει ως μοναδικό αλλά γενικό έργο να αποφαίνεται επί των σχεδίων αποφάσεων της Επιτροπής ως προς το σύνολο των προϊόντων του ΣΜΣ. Αντίθετα, από τις επιτροπές διαχειρίσεως που δημιουργήθηκαν με τους κανονισμούς περί κοινής οργανώσεως αγορών για τα διάφορα γεωργικά προϊόντα ή ομάδες προϊόντων, η επιτροπή ad hoc είναι, επομένως, ενιαία επιτροπή που αφορά όλα τα οικεία προϊόντα και, ως εκ τούτου, είναι οριζόντια επιτροπή.

9 Η γαλλική κυβέρνηση ισχυρίζεται εν συνεχεία ότι, πριν εκδώσει τον κανονισμό 530/88, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη της επιτροπής διαχειρίσεως στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών και όχι της επιτροπής ad hoc η οποία προβλέπεται με την πράξη προσχωρήσεως. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή διατήρησε μια συνεχή σύγχυση μεταξύ των δύο επιτροπών, τόσο με τις συγκλήσεις όσο και στη σύνταξη των πρακτικών των συνεδριάσεων. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, εμπόδισε τους εκπροσώπους των κρατών μελών να αναπτύξουν συνολική άποψη για τα προϊόντα τα οποία ήταν δυνατό να αποσυρθούν από τον κατάλογο των προϊόντων που υπόκεινται στον ΣΜΣ.

10 Η Επιτροπή δέχεται την άποψη ότι η επιτροπή ad hoc που προβλέπεται με την πράξη προσχωρήσεως είναι ενιαία και οριζόντια επιτροπή. Ωστόσο, αρνείται ότι διατηρούσε κατάσταση συγχύσεως μεταξύ της επιτροπής ad hoc και των επιτροπών διαχειρίσεως. Μολονότι είναι αληθές ότι είχε συγκληθεί κοινή συνεδρίαση της επιτροπής ad hoc και ορισμένων επιτροπών διαχειρίσεως για να εξετάσουν την κατάσταση ως προς τις πρώιμες πατάτες, η Επιτροπή προέβαινε πάντοτε σε σαφή διάκριση μεταξύ των δύο αυτών τύπων επιτροπών τόσο κατά τη σύγκλησή τους όσο και στα πρακτικά.

11 Η Επιτροπή υποστηρίζει, εξάλλου, ότι ήταν υποχρεωμένη να συγκαλέσει συγχρόνως την επιτροπή ad hoc και τις αρμόδιες επιτροπές διαχειρίσεως στον τομέα των πρώιμων πατατών, δεδομένου ότι δεν μπορούσε να γνωρίζει εκ των προτέρων αν το σχέδιο σχετικά με την απόσυρση των πρώιμων πατατών από τον πίνακα των προϊόντων τα

οποία υπάγονται στον ΣΜΣ μπορούσε να συγκεντρώσει την απαιτούμενη ειδική πλειοψηφία στην επιτροπή ad hoc. Όμως, αν η πλειοψηφία αυτή δεν είχε επιτευχθεί, θα ήταν αναγκαία η θέσπιση άλλων μέτρων, στο πλαίσιο εφαρμογής του ΣΜΣ, όπως ο καθορισμός ανωτάτου ενδεικτικού ορίου εισαγωγών, μέτρα τα οποία θα επέβαλλαν τη διαβούλευση της επιτροπής διαχειρίσεως.

12 Πρέπει να παρατηρηθεί σχετικώς ότι ο κανονισμός 530/88 εκδόθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 1988 μετά από σύμφωνη γνώμη που δόθηκε κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιανουαρίου 1988. Η συνεδρίαση αυτή συγκλήθηκε από την Επιτροπή ως « δεύτερη κοινή συνεδρίαση — επιτροπή ad hoc (άρθρο 82, της πράξης προσχωρήσεως) — επιτροπή διαχειρίσεως των σπόρων προς σπορά και επιτροπή διαχειρίσεως οπωροκηπευτικών ». Η πρώτη « κοινή συνεδρίαση » πραγματοποιήθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 1987. Από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι ημερήσιες διατάξεις και τα πρακτικά των δύο αυτών συνεδριάσεων κάνουν διάκριση μεταξύ των εργασιών των επιτροπών διαχειρίσεως και των εργασιών της επιτροπής ad hoc. Στα πρακτικά της συνεδριάσεως της επιτροπής ad hoc ΣΜΣ της 8ης Ιανουαρίου 1988 επισημαίνεται ότι η επιτροπή αποφάσισε να διατυπώσει σύμφωνη γνώμη ως προς τον κανονισμό για την απόσυρση των πρώιμων πατατών από τον πίνακα των προϊόντων που υπόκεινται στον ΣΜΣ με 61 ψήφους έναντι 15, με αρνητική ψήφο της γαλλικής και της ελληνικής αντιπροσωπείας. Είναι δεδομένο ότι τα πρακτικά αυτά δεν αμφισβητήθηκαν από καμιά αντιπροσωπεία παρούσα κατά τη συνεδρίαση.

13 Από τα πραγματικά αυτά στοιχεία προκύπτει ότι η άποψη της προσφεύγουσας, ότι δηλαδή δεν ζητήθηκε η γνώμη της επιτροπής ad hoc ή ότι η διαβούλευση πραγματοποιήθηκε σε κατάσταση συγχύσεως αρμοδιοτήτων μεταξύ της επιτροπής αυτής και των επιτροπών διαχειρίσεως, είναι αβάσιμη.

14 Κατά το μέτρο που η γαλλική κυβέρνηση επικρίνει την πρακτική της Επιτροπής η οποία συνίσταται στο να εξετάζει τη δυνατότητα αποσύρσεως των προϊόντων από τον πίνακα ΣΜΣ και να ζητεί προς τούτο τη γνώμη της επιτροπής ad hoc ειδικά για κάθε συγκεκριμένο τομέα, πρέπει να σημειωθεί ότι η πράξη προσχωρήσεως δεν επιβάλλει στα κοινοτικά όργανα την υποχρέωση να εξετάζουν συγχρόνως τις δυνατότητες αποσύρσεως για όλα τα προϊόντα τα οποία υπόκεινται στον ΣΜΣ.

15 Δεδομένου ότι η επιτροπή ad hoc απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών, κάθε κράτος μέλος είχε εξάλλου τη δυνατότητα να στείλει στις συνεδριάσεις της επιτροπής αυτής εμπειρογνώμονες στον συγκεκριμένο τομέα ή καταρτισμένους αντιπρο-

σώπους ώστε να έχουν καθολική γνώση ως προς την κατάσταση των προϊόντων τα οποία υπόκεινται στον ΣΜΣ ή ακόμη και τις δύο αυτές κατηγορίες προσώπων.

16 Από τα προηγούμενα προκύπτει ότι οι λόγοι ακυρώσεως που αντλούνται από την υποκατάσταση της επιτροπής ad hoc με την επιτροπή διαχειρίσεως πρέπει να απορριφθούν.

β) Επί της ελλείψεως επιτροπής ad hoc συσταθείσας προσηκόντως

17 Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, η γαλλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι όλες οι γνώμες της επιτροπής ad hoc είναι παράτυπες δεδομένου ότι οι δραστηριότητες της επιτροπής αυτής βασίζονται σε εσωτερικό κανονισμό ο οποίος προδήλως αντιβαίνει στο άρθρο 82 της πράξης προσχωρήσεως.

18 Κατά τη γαλλική κυβέρνηση, το παράνομο του εσωτερικού αυτού κανονισμού προκύπτει, πρώτον, από το γεγονός ότι ψηφίστηκε στις 15 Δεκεμβρίου 1987 από « επιτροπή ad hoc για τον αμπελοοινικό τομέα » που στην πραγματικότητα ήταν η επιτροπή διαχειρίσεως για τον εν λόγω τομέα. Η σύγχυση μεταξύ μιας επιτροπής ενός συγκεκριμένου τομέα και μιας ενιαίας οριζόντιας επιτροπής διατηρήθηκε, εν συνεχεία, με τη δεύτερη φράση του άρθρου 1 του κατ' αυτόν τον τρόπο θεσπισθέντος κανονισμού κατά την οποία « είναι δυνατή η πραγματοποίηση κοινών συνεδριάσεων δύο ή περισσοτέρων επιτροπών ad hoc για ζητήματα της αρμοδιότητάς τους ».

19 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο εσωτερικός κανονισμός της επιτροπής ad hoc θεσπίστηκε κατά την εναρκτήρια συνεδρίαση της επιτροπής αυτής, στις 15 Δεκεμβρίου 1987. Δεν αμφισβητεί ότι η δεύτερη φράση του άρθρου 1 του εσωτερικού κανονισμού είναι ανακριβής, καθόσον η παρεμβολή της οφείλεται σε σφάλμα.

20 Πρέπει να παρατηρηθεί σχετικώς ότι η πρόσκληση για τη συνεδρίαση της 15ης Δεκεμβρίου 1987 αφορούσε τη συνεδρίαση της επιτροπής διαχειρίσεως των οίνων « αφού προηγηθεί η συνεδρίαση της επιτροπής ad hoc (άρθρο 82 της πράξης προσχωρήσεως) ». Καταρτίστηκαν χωριστές ημερήσιες διατάξεις και συντάχθηκαν χωριστά πρακτικά. Στα πρακτικά της συνεδρίασης της επιτροπής ad hoc αναφέρεται η διατύπωση σύμφωνης γνώμης ως προς τον εσωτερικό κανονισμό της επιτροπής ad hoc ΣΜΣ « για τον αμπελοοινικό τομέα ».

21 Η τελευταία αυτή φράση, καθώς και η διατύπωση του άρθρου 1 του εσωτερικού κανονισμού επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι η ψήφιση του κανονισμού αυτού πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες σχετικής συγχύσεως ως προς την ακριβή φύση της επιτροπής ad hoc. Η σύγχυση όμως αυτή, μολονότι επιλήψιμη, δεν είναι ικανή να θίξει το κύρος του κανονισμού 530/88 που αμφισβητείται στην παρούσα διαφορά.

22 Πράγματι, ο κανονισμός 530/88 εκδόθηκε από την Επιτροπή αφού η επιτροπή ad hoc, η οποία συστάθηκε με το άρθρο 82 της πράξης προσχωρήσεως και συγκλήθηκε κανονικά, διατύπωσε σύμφωνη γνώμη με ειδική πλειοψηφία, σύμφωνα με τον τρόπο ψηφοφορίας που προβλέπει το άρθρο 148, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΟΚ.

23 Ο πρώτος λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η γαλλική κυβέρνηση πρέπει, επομένως, να απορριφθεί. Συνεπώς, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

24 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Γαλλική Δημοκρατία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και των εξόδων του παρεμβαίνοντος.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και των εξόδων του παρεμβαίνοντος.

Due Κακούρης Schockweiler Zuleeg

Koopmans Mancini Moitinho de Almeida Grévisse Díez de Velasco

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Δεκεμβρίου 1989.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος

O. Due